

Dokumenttype	NOU 1986:13			Dokumentdato	1986-04-00
Tittel	Ny landsplan for nasjonalparker				
Utvalgsnavn	Statens naturvernråd				
Utvalgsleder	Gjærevoll Olav				
Utgiver	Miljøverndepartementet				
Oppnevnt	1982-09-03	Sider	105		
Kapittel	2 Sammendrag				
	2.1 Bakgrunn				

Etter at Stortinget i 1981 hadde behandlet St.meld nr 68 (1980-81) "Vern av norsk natur" og pekt på nødvendigheten av å opprette flere større verneområder, fikk Statens Naturvernråd i 1982 i oppdrag av Miljøverndepartementet å utarbeide en landsplan for nye nasjonalparker og andre større verneområder.

Kapittel 2 Sammendrag

2.2 Norges nasjonalparker i en større sammenheng

Statens Naturvernråd har i denne utredning forsøkt å sette vår egen nasjonalparkpolitikk inn i en større nordisk og internasjonal sammenheng. Nasjonalparktanken står fortsatt sterkt, og i de fleste av verdens nasjoner drives det en aktiv politikk på dette område.

Kapittel 2 Sammendrag

2.3 Urørt natur i Norge

Statens Naturvernråd har konstatert at det har skjedd en sterk minskning i det totale areal av urørte naturområder i Norge, særlig gjelder dette Sør-Norge. Skal man sikre større representative naturområder for framtidige generasjoner, må det skje hurtig.

Kapittel 2 Sammendrag

2.4 Behovet for naturområder

I samsvar med det syn som Naturvernutvalget av 1977 ga til kjenne (NOU 1980:23, s 132), har Statens Naturvernråd forsøkt å nå fram til en tre-firedobling av arealet av større naturvernområder i Norge. Rådet har i denne forbindelse sett på de gjenværende potensielle områder ut fra en kvalitetsvurdering uavhengig av eiendomsforholdene. Rådet har dessuten lagt stor vekt på den utredning som Nordisk Ministerråd tok initiativet til i 1974 og som forelå i 1977 under navn av "Naturgeografisk regioninndeling av Norden". Denne utredning som deler Norden opp i 60 karakteristiske

naturgeografiske regioner, skulle tjene som et viktig hjelpemiddel ved utvelgelsen av verneområder med størst mulig representativitet som mål. Rådet har forsøkt å få så mange av de norske regionene som mulig representert med de forslag som nå fremmes, men i de sørligste og sørøstre deler av landet har dette ikke latt seg gjøre.

Kapittel 2 Sammendrag

2.5 Verneformer

Statens Naturvernråd mener det er nødvendig å opprettholde de to vernetyperne man har for større områder; nasjonalpark og landskapsvernområde. Rådet forutsetter imidlertid at Naturvernloven endres slik at det blir anledning til å opprette nasjonalparker også på privat grunn, og har gjennomført utredningen ut fra denne forutsetning. Rådet har vurdert de aktuelle gjenværende områdene ut fra kvalitet og mangfold.

Kapittel 2 Sammendrag

2.6 Nye verneområder

Statens Naturvernråd legger fram forslag om 26 nye nasjonalparker, hvorav 6 er kombinert med landskapsvernområder, 14 nye landskapsvernområder og 3 større naturreservater. Dessuten foreslår Rådet utvidelse av 9 av de allerede opprettede nasjonalparkene. Til sammen dekker de nye forslagene et areal på ca 23.000 km², hvorav ca 8.000 km² på privat grunn. Rådet har gjentatt de forslag som Ressursutvalget for Finnmarksvidda fremmet, bortsett fra forslaget om Reisadalen nasjonalpark som er under behandling. Rådet har forutsatt at det blir opprettet en nasjonalpark på Saltfjellet og et større verneområde med nasjonalpark i Trollheimen. Begge disse sakene er under behandling. Sammen med de eksisterende nasjonalparkene på ca 9.600 km² og de nevnte verneområdene som er under behandling, vil de forslag som fremmes, bety at man kommer opp i et vernet areal på ca 37.000 km². Rådet mener dermed at man er nådd fram til den målsetting som er nevnt under 2.4.

Kapittel 2 Sammendrag

2.7 Behandlingsmåte

Rådet har ikke trukket opp nøyaktige grenser for de foreslåtte områder. Rådet ønsker at Stortinget, når høringsrunden er gjennomført, tar stilling til planen som ledd i en debatt om vår nasjonalparkpolitikk. De nøyaktige grensefastsettelse vil så bli en oppgave for Direktoratet for naturforvaltning og fylkesmennene i samarbeid med de berørte parter. Rådet forutsetter at det ikke blir foretatt inngrep i de foreslåtte områder som ødelegger verneverdier mens saksbehandlingen pågår.

Kapittel 2 Sammendrag
2.8 Andre brukerinteresser

Rådet har i et eget kapittel kap 7) gitt en vurdering av opprettelsen av større verneområder i forhold til andre interesser. Rådet har ikke kartlagt eventuelle konfliktsituasjoner i forbindelse med de forslag som fremmes.

Kapittel 2 Sammendrag
2.9 Forvaltning

Rådet har videre kap 9) gått inn for at man skal drive en mer aktiv nasjonalparkforvaltning. Direktoratet for naturforvaltning skal ha det overordnede tilsyn med nasjonalparkforvaltningen, mens forvaltningsmyndigheten legges til fylkesmennene. Skogforvaltningen bør fortsatt ha en viktig rolle som utøvende organ i forvaltningen. Rådet ønsker også en enhetlig og planmessig forvaltning. Rådet er av den oppfatning at forvaltningen av Hardangervidda nasjonalpark er for tungvint, og tilrår at man finner fram til en enklere modell direkte under Direktoratet for naturforvaltning.

Kapittel 2 Sammendrag
2.10 Informasjon

Rådet ønsker en mer aktiv innsats for undervisning og informasjon. Rådet foreslår at det bygges opp informasjonssentra i tilknytning til nasjonalparkene og at det ved fylkesmennenes miljøvernavdelinger opprettes en stilling som pedagogisk konsulent. Det vil gjøre de vernede områdene populære og skape forståelse for vernearbeidet.

Kapittel 2 Sammendrag
2.11 Økonomiske konsekvenser

Rådets forslag vil måtte føre til økt arbeidsinnsats på ulike nivåer, det gjelder både Direktoratet for naturforvaltning og fylkesmennenes miljøvernavdelinger. Flere verneområder vil medføre økte utgifter til oppsyn. Rådet har ikke foretatt beregninger over hvilke utgifter nasjonalparker på privat grunn vil føre med seg, men forutsetter erstatninger etter gjeldende lov.
